

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

ВЕЙ Веньцзюнь

«ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН СУЧАСНИХ МІСЬКИХ ПАРКІВ НА ПРИБЕРЕЖНИХ ТЕРИТОРІЯХ (НА ПРИКЛАДІ КНР)»,

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

за спеціальністю 022 Дизайн

(02 Культура і мистецтво)

На розгляд офіційного опонента представлена дисертація загальним обсягом 261 сторінок, з яких 26 сторінки списку використаних джерел із 198 найменувань, 55 сторінок додатків.

Кожне місто, в ландшафтно-планувальній структурі якого є водний об'єкт, має свою унікальну природну атмосферу, мікроклімат та естетичну привабливість. Це наповнює місто новим змістом, підпорядковує його розпланувальну структуру, координує перспективи розвитку. Водні потоки й водойми є запорукою існування ландшафту та життя на землі. З давніх часів прибережні території міст є місцями енергетики, відпочинку та відновлення життєвого потенціалу їх мешканців. У наш час ця унікальна складова міста все частіше опиняється на межі існування, протистоїть експансії урбанізації, шаленого тиску промисловості, транспорту, бізнесу й усіма силами бореться за своє «місце під сонцем».

Актуальність представленого дисертаційного дослідження вбачаємо у насущній потребі ревіталізації антропогенних ландшафтів у містах, які межують або мають доступ до водних ресурсів та зазнали активного впливу урбанізації, що привело до їх фізичної та екологічної деградації. Місія, закладена в дану роботу, кореспондується зі стратегією сталого розвитку міст, Маніфестом нової урбаністики (Європейською хартією міст II), де виголошено місто як «місце гуманістичних цінностей, індивідуальної свободи, економічного розквіту, соціальної солідарності, живої культури та поваги до планети». Наукова робота здобувача націлена на раціональне природокористування, збереження рослинного та водного середовищ, їх внутрішніх мікрокліматичних характеристик, рефункціоналізацію водної, берегової та прибережної смуг з урахуванням

цінності їх ресурсів в екологічному та естетичному розвитку, відновлення фізичних та духовних сил людини, створення безпечного рекреаційного середовища для всіх груп населення.

Дисертація має безпосередній зв'язок із вищевказаною Європейською хартією міст II, політикою «екологічної цивілізації» КНР (2012 р., с. 25) та програмою «Sponge City» (2013 р.), державними програмами України, Постановами Кабінету Міністрів України, науково-дослідною роботою Харківської державної академії дизайну і мистецтв «Сталий розвиток як вектор формування сучасної проєктної культури» (№ держреєстрації 0122U200902).

Дисертація ВЕЙ Веньцзюнь складається із анотацій, вступу, трьох розділів з висновками, загальних висновків, переліку використаних джерел трьома мовами та додатків. Така структура не викликає сумнівів адже дає можливість поступово розкрити тему – від історіографії та методології дослідження, особливостей дизайну прибережних парків до власне використаних концепцій та підходів. Повнота викладу всіх розділів дисертації свідчить про глибоке занурення здобувача до суті досліджуваних проблем.

У «Вступі» обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мету і завдання дисертаційної роботи; визначено об'єкт, предмет та матеріали дослідження; окреслено його хронологічні та територіальні межі; методи, використані в роботі. Викладено наукову новизну одержаних здобувачем результатів, їх теоретичне й практичне значення. Зазначено апробацію результатів дослідження на наукових заходах, у публікаціях; окреслено особистий внесок здобувача.

Мета даного дослідження полягає в ландшафтному дизайні сучасних міських парків на прибережних територіях (на приклад КНР). Її формулювання потребує лаконізму, так як в роботі вона подана більш детально і концентрує в собі його основні завдання. Подані здобувачем **завдання дослідження** не викликають запитань, адже чітко спрямовані на вирішення його мети.

Об'єктом дослідження обрано парки, організовані на міських прибережних територіях Китаю, ландшафтний дизайн яких вирішує завдання їх рефункціоналізації та відновлення (с. 17). **Предметом** є концепції та підходи, що визначають процедури формування дизайну середовища об'єкта дослідження.

У **першому розділі** дисертації «ІСТОРИОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ» у трьох підрозділах висвітлено критичний аналіз

історіографічних матеріалів українських, китайських та західноєвропейських дослідників прибережних рекреаційних просторів. Варто відмітити ретельний розгляд здобувачем праць попередніх науковців у цій царині. Важливим здобутком цих підрозділів є виявлені здобувачем наукові концепції та підходи в ландшафтному дизайні об'єктів дослідження – концепції «ландшафтного коридору» (с. 40) та «подвійного культивування» (с. 41); підходи – від інженерного, екологічного, естетичного до соціального та людиноцентричного (с. 25). Четвертий підрозділ висвітлює джерела та методи дослідження, включаючи і спеціальні (композиційного, образно-асоціативного та стильового аналізів).

Другий розділ «ДИЗАЙН ПРИБЕРЕЖНИХ ПАРКІВ КИТАЮ В АСПЕКТІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ТИПОЛОГІЯ ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА» подано у межах чотирьох підрозділів. Два з них висвітлюють напрями екологічного підходу в рамках стратегії сталого розвитку – «водоефективний ландшафтний дизайн» (с. 73), підхід збереження водно-болотних угідь та підтримки екосистеми (с. 80), відновлення територій прибережних парків (с. 82), реновації (с. 84), концепція екологічної естетики (с. 98) та біофільний підхід (с. 112). Інші два підрозділи присвячено дослідженню самих прибережних парків, зокрема – їх планувальному та просторовому рішенням. Результатом цих пошукувань стала систематизація та типологізація планувальних схем об'єктів дослідження, їх класифікація за критеріями композиційного розміщення водного об'єкту, оздоблення берегової лінії та просторової структури. Аналітична інформація цього розділу підтверджена детальними описами існуючих прибережних парків КНР.

У третьому розділі «ПРОВІДНІ КОНЦЕПЦІЇ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН ПРИБЕРЕЖНИХ ПАРКІВ КИТАЮ» у трьох підрозділах визначено провідні концепції та принципи формування ландшафтного середовища сучасних прибережних парків КНР, серед яких – концепції екологічної стійкості (с. 128), збереження та нашарування (с. 137), рослинності як інфраструктури (с. 139), адаптивного повторного використання (с. 147); принципи «дизайн з природою» (с. 128) та співіснування з водою (с. 131). Решта два підрозділи присвячено малим архітектурним формам та інсталяціям в об'єктах дослідження як потенційним виразникам культурно-історичних традицій КНР, філософії «пам'яті місця» (с. 151) та носіям ідентичності. Розділ є інформаційно насиченим детальною інформацією з аналізом досвіду КНР у питаннях реновації прибережних паркових територій.

Загальні висновки по роботі у шести положеннях віддзеркалюють науково обґрунтовані результати дослідження щодо досягнення поставленої мети.

Мова написання дисертації є українська, текст – доступним для сприйняття. Інформація попередніх дослідників у цій царині використана здобувачем коректно й тактовно, посилаючись на них. **Стиль та оформлення** дисертаційного дослідження відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

Ступінь достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, представлених на захист, є достатньо обґрунтованим застосованим науково-теоретичним апаратом дослідження, використаною в роботі науковою джерельною базою із 198 найменувань та дієвістю виявлених концепцій, підходів та принципів ландшафтного дизайну прибережних міських парків КНР.

Наукова новизна одержаних результатів на наш погляд полягає у:

- виявленні концепцій, підходів та принципів ландшафтного дизайну міських парків на прибережних територіях, узгоджених зі стратегією сталого розвитку;
- систематизації та типологізації планувальних просторових схем об'єктів дослідження;
- доведенні дієвості трьох провідних концепцій в ландшафтному дизайні сучасних парків КНР на прибережних територіях – екологічної стійкості, рослинності як інфраструктури та адаптивного повторного використання.

Теоретичне значення одержаних результатів даного дослідження полягає у доповненні вже існуючих у ландшафтному дизайні концепцій, підходів та принципів, визначених здобувачем для міських парків на прибережних територіях КНР та можливості їх адаптації в інших країнах світу.

Практичне значення даної дисертації полягає в застосуванні виявлених концепцій, підходів та принципів при проектуванні екологічно стійких прибережних парків та реновації постіндустріальних набережних. Дисертаційною роботою доведена їх дієвість на прибережних теренах КНР.

Основні результати дисертації з достатньою повнотою відображені в наукових публікаціях. Це підтверджується чотирма друкованими науковими статтями здобувача зі співавторами у фахових виданнях України та одноосібною монографією. Зміст публікацій відповідає результатам наукового дослідження. Апробація результатів дисертаційної роботи здійснена здобувачем шляхом участі протягом 2019-2021 рр. у трьох міжнародних науково-практичних конференціях.

До основних здобутків роботи слід віднести наступні:

1. Виявлений значний інформаційний та візуальний пласт об'єктів дослідження, їх ретельний та усебічний аналіз;
2. Різноманітність виявлених концепцій, підходів та принципів ландшафтного дизайну сучасних міських парків на прибережних територіях КНР;
3. Планувальні та просторові схеми об'єктів дослідження, які є адаптивними до природного ландшафту та сповідують історико-культурні цінності регіону.

Дискусійні положення, зауваження та побажання:

1. Дисертаційне дослідження детально висвітлює не лише ландшафтно-планувальні рішення парків КНР на прибережних територіях, але і не менш важливу їх технічну складову при подоланні солоності ґрунтів, їх очищенні від важких металів, утриманні та накопиченні дощової та штормової води, укріплення берегової лінії тощо. Не зайвим було би це висвітлити в ілюстративному матеріалі у вигляді технічних схем, розрізів тощо.
2. Потребує узгодження стилістичні й змістовні твердження, які використані в роботі до одного і того поняття, зокрема: «набережний парк» (с. 79), «міський парк на прибережній території» (с. 80), «прибережний парк» (с. 80), «міський прибережний парк» (с. 87), тощо.
3. Новаторською, але і дискусійною на наш погляд є комбінація категорій у виведеній здобувачем класифікації малих архітектурних форм (екологічності й доступності, символізму і взаємодії, відпочинку й спілкування).
4. У списку тих наукових публікацій здобувача, які підготовлені разом зі співавторами, потребує додаткового висвітлення його особистий внесок у них.
5. Висновки по двох розділах та загальні по всій роботі потребують більшої лаконічності у формулюванні (1-ий розділ – 4 стор., 3-ій – майже 5 стор., загальні – 6 стор.).

Висвітлені положення не применшують загальної позитивної оцінки рівня представленої дисертаційної роботи. Вони можуть бути враховані у подальшій науковій роботі здобувача.

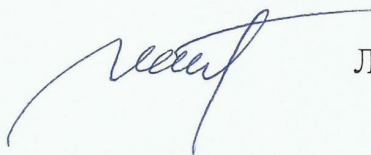
Загальні висновки та оцінка дисертації.

Дисертація ВЕЙ Веньцзюнь «Ландшафтний дизайн сучасних міських парків на прибережних територіях (на прикладі КНР)» є самостійною, завершеною

науковою працею. Робота є актуальною і необхідною. Її загальна тема є предметом ретельного вивчення у світовій науковій спільноті, а висвітлений досвід КНР у цій царині – вагомим, дієвим і вартим наслідування. Дисертація виконана з дотриманням принципів академічної доброчесності. Сформульовані в дисертаційній роботі наукові положення й отримані теоретичні й практичні результати є актуальними, відзначаються структурною послідовністю змісту, підтверджують особистий внесок здобувача. Дана дисертація відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», зокрема пп. 5, 6, 7, 8, 9, а її автор – ВЕЙ Венцзюнь – присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 022 Дизайн.

Офіційний опонент:

кандидатка архітектури, доцентка,
доцентка кафедри архітектури будівель
та дизайну Національного університету
«Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
м. Полтава



Людмила ШЕВЧЕНКО

Проректор
з науково-педагогічної роботи



Анатолій МАРТИНЕНКО